

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 46 ฉบับที่ 30 : 7 สิงหาคม 2558

Volume 46 Number 30 : August 7, 2015

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

**การสอบสวน
ทางระบาดวิทยา**

การสอบสวนการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009 ในคณะข้าราชการระดับสูง
ของจังหวัดอุทัยธานี ที่กลับจากการศึกษาดูงานประเทศจีน วันที่ 3 - 9 มิถุนายน 2557

An Investigation of Influenza A (H1N1) 2009 Outbreaks among Executive Officials of the Uthai Thani
Province, Returned from a Studying Visit from China, 3 - 9 June 2014

✉ ridsuk@hotmail.com

ปรารภณา ประสงค์ดี และคณะ

บทคัดย่อ

วันที่ 3 มิถุนายน 2557 ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ดำเนินการสอบสวนโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ (H1N1) ในคณะข้าราชการระดับสูงของจังหวัดอุทัยธานี และผู้ติดตาม ที่กลับจากการศึกษาดูงานที่มณฑลหูหนาน ประเทศจีน ในระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม - 5 มิถุนายน 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันการวินิจฉัยและการระบาดของโรค ศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรค ค้นหาแหล่งรังโรค วิธีการถ่ายทอดโรค ผู้สัมผัสโรค หาแนวทางในการควบคุม และมาตรการในการป้องกันการแพร่ กระจายของโรค ทำการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา โดยการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกการรักษาพยาบาล และสัมภาษณ์ผู้ป่วยด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปรวมทั้งอาการและอาการแสดงทางคลินิก ผู้ป่วยยืนยันคือ ผู้ที่มีผลการตรวจ Throat swab ด้วยวิธี RT-PCR ให้ผลบวกต่อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ H1N1 2009 นอกจากนี้มีการตรวจสิ่งแวดล้อมด้วยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยเกี่ยวกับสภาพอากาศ สถานที่ และกิจกรรมที่ทำในช่วงศึกษาดูงาน ผลการศึกษาพบว่า มีคณะผู้ศึกษาดูงานที่ประเทศจีนระหว่างวันที่ 23 - 26 พฤษภาคม 2557 จำนวน 46 ราย พบผู้ป่วยทั้งหมด 7 ราย อัตราป่วยร้อยละ

15.21 เป็นผู้ป่วยยืนยัน 2 ราย และสงสัย 5 ราย มีวันเริ่มป่วยอยู่ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2557 ผู้ป่วยเป็นเพศชาย 4 ราย เพศหญิง 3 ราย มีอายุระหว่าง 29 - 62 ปี ค่ามัธยฐานเท่ากับ 56 ปี อาการและอาการแสดงที่พบ คือ มีไข้ร้อยละ 100.00 ไอร้อยละ 85.71 มีน้ำมูกร้อยละ 57.14 ปวดกล้ามเนื้อร้อยละ 42.86 เจ็บคอร้อยละ 28.57 อ่อนเพลียร้อยละ 14.28 และหอบเหนื่อยร้อยละ 14.28 ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบสารพันธุกรรมของไวรัส ชนิด A (H1N1) 2009 ในผู้ป่วย 2 ราย สรุปและวิจารณ์ สาเหตุการระบาดในครั้งนี้คาดว่าผู้ป่วยอาจได้รับเชื้อจากทั้งในประเทศไทยและประเทศจีน เนื่องจากผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยภายหลังจากเดินทางเข้าประเทศจีนได้ 1 วัน แต่ผู้ป่วยรายนี้ควรได้รับการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการโดยวิธีซีโรโลยี เช่น Influenza A IgM ภายหลังจากกลับจากประเทศจีนผู้ป่วยส่วนใหญ่เริ่มมีอาการในประเทศไทย ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มเติมภายหลังจากดำเนินการควบคุมการระบาดในพื้นที่

คำสำคัญ: ไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ, การสอบสวนโรค, การศึกษาดูงาน, ประเทศจีน

◆ การสอบสวนการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009 ในคณะข้าราชการระดับสูงของจังหวัดอุทัยธานี ที่กลับจากการศึกษาดูงานประเทศจีน วันที่ 3 - 9 มิถุนายน 2557	465
◆ สรุปการตรวจหาการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2558	457
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2558	459

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาค
นายแพทย์ธวัช ฉายนัยโยธิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ธนรักษ์ ผลิพัฒน์

บรรณาธิการประจำฉบับ : ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : นายแพทย์โรม บัวทอง

กองบรรณาธิการ

ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังเมืองต์ สุวดี ดิวงษ์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูจินันท์ ศศิธันว์ มาแอดเดียน พัชรี ศรีหมอก
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พิรยา คล้ายพ้อแดง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ปริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พิรยา คล้ายพ้อแดง

ผู้เขียนบทความ

ปรารธนา ประสงค์ดี¹, พัฒนศักดิ์ ฤทธิ์สุข²,
ศราวดี มากมี¹, ธนาภรณ์ จันทร์อินทร์¹,
ทิพวรรณ อาสุระ¹, พิทยา เหมะ³

¹ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

² โรงพยาบาลทัพทัน

³ โรงพยาบาลอุทัยธานี

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น

หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มจัดการความรู้และเผยแพร่วิชาการ
สำนักระบาดวิทยา

E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ
weekly.wesr@gmail.com

บทนำ

เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2557 งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ได้รับรายงานทางโทรศัพท์จากกลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลอุทัยธานี ว่าพบผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009 จำนวน 2 ราย เป็นเพศชาย อายุ 58 ปี และเป็นเพศหญิง อายุ 54 ปี ทำงานรับราชการอยู่ศาลากลางจังหวัดอุทัยธานี มีประวัติการเดินทางไปประเทศจีนระหว่างวันที่ 23 – 26 พฤษภาคม 2557 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอุทัยธานี เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2557 และวันที่ 2 มิถุนายน 2557 จากเหตุการณ์ดังกล่าวทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ได้ออกดำเนินการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของการเกิดโรคและดำเนินการควบคุมโรคระหว่างวันที่ 3 – 9 มิถุนายน 2557

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยืนยันการวินิจฉัยและการระบาดของโรค
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรคและปัจจัยเสี่ยง
3. เพื่อค้นหาแหล่งรังโรค วิธีการถ่ายทอดโรค และผู้สัมผัสโรค
4. เพื่อหาแนวทางในการควบคุม และหามาตรการในการป้องกันการแพร่กระจายของโรค

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (Descriptive study)

1.1. **ศึกษาข้อมูลทั่วไป** ข้อมูลการรักษา และทบทวนข้อมูลรายงานเฝ้าระวังโรค ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากบันทึกการรักษา และสัมภาษณ์ผู้ป่วยด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป อาการและอาการแสดงทางคลินิก กิจกรรมในระหว่างการศึกษาดูงาน ประวัติการได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่

1.2. **ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม (Active Case Finding)** โดยการสัมภาษณ์คณะศึกษาดูงาน ผู้สัมผัสร่วมบ้าน รวมทั้งเพื่อนร่วมงานของผู้ป่วย โดยกำหนดนิยามดังนี้

ผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) หมายถึง ผู้ที่มีอาการไข้ (สูงกว่า 38 องศาเซลเซียส) ร่วมกับอาการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ได้แก่ อาการไอ มีน้ำมูก ปวดศีรษะ ปวดตามข้อ หรือปวดเมื่อยตามร่างกาย อ่อนเพลีย หอบ หายใจลำบาก ในขณะที่เดินทางไปศึกษาดูงานกับคณะข้าราชการระดับสูง จังหวัดอุทัยธานี ที่เมืองฉางชา เมืองจางเจี๋ยเจี๋ย มณฑลหูหนาน ประเทศจีน รวมถึงผู้สัมผัสร่วมบ้านและเพื่อนร่วมงานของผู้ป่วย ที่มีวันเริ่มป่วยระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม – 5 มิถุนายน 2557 ⁽¹⁾

ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case) หมายถึง ผู้ป่วยที่มีผลการตรวจ Throat swab โดยวิธี RT-PCR โดยผลทางห้องปฏิบัติการ

ยืนยันว่าพบสารพันธุกรรมของเชื้อไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009 ⁽¹⁾

2. การศึกษาทางด้านห้องปฏิบัติการ (Laboratory investigation)

ทำการเก็บตัวอย่าง Throat swab เพื่อส่งตรวจวิเคราะห์หาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่โดยวิธี RT-PCR

3. การศึกษาประวัติการเดินทางและสภาพแวดล้อม (Travel and Environment Studies)

ศึกษาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในการเดินทางด้วยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยเกี่ยวกับสภาพอากาศ สถานที่ กิจกรรม ที่ทำในช่วงที่ศึกษา

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

ส่วนราชการจังหวัดอุทัยธานี ได้จัดโครงการการศึกษาดูงานที่เมืองฉางซา เมืองจางเจียเจีย มณฑลหูหนาน ประเทศจีน สำหรับหัวหน้าส่วนราชการของอุทัยธานี ซึ่งมีผู้ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้นี้ทั้งหมด 46 ราย แบ่งออกเป็นข้าราชการ 35 ราย และผู้ติดตาม 11 ราย โดยออกเดินทางไปประเทศจีนตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม 2557 และเดินทางกลับถึงประเทศไทยในวันที่ 26 พฤษภาคม 2557 และหลังจากที่คณะศึกษาดูงานกลับมาถึงประเทศไทย ได้มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลอุทัยธานี แพทย์วินิจฉัยโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1/2009) 2 ราย

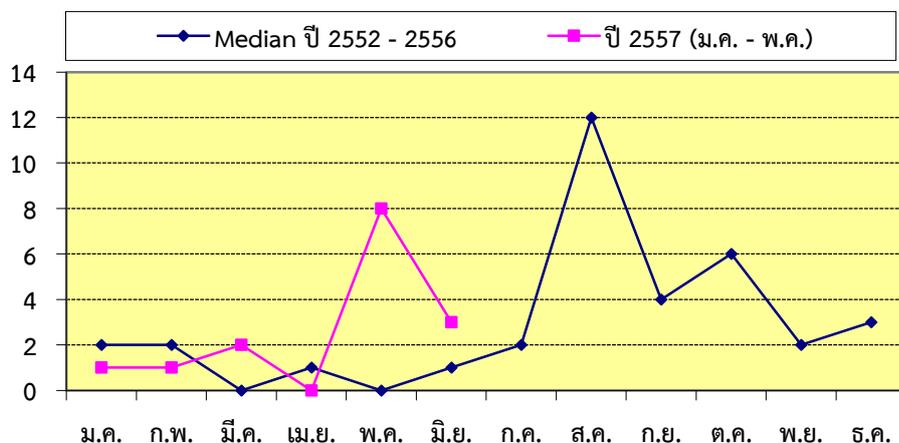
ข้อมูลสถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ประเทศไทย พ.ศ. 2557 ณ วันที่ 1 มกราคม - 8 มิถุนายน 2557 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ทั้งสิ้น 37,799 ราย จาก 77 จังหวัด

อัตราป่วย 59.50 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 52 ราย อัตราตาย 0.08 ต่อประชากรแสนคน ⁽²⁾ และจากข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รง.506) งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี พบว่า พื้นที่อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2556 พบผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐานในเดือน พฤษภาคม 2557 จำนวน 8 ราย เดือนมิถุนายน 2557 จำนวน 3 ราย เดือนมีนาคม 2557 จำนวน 2 ราย ตามลำดับ³

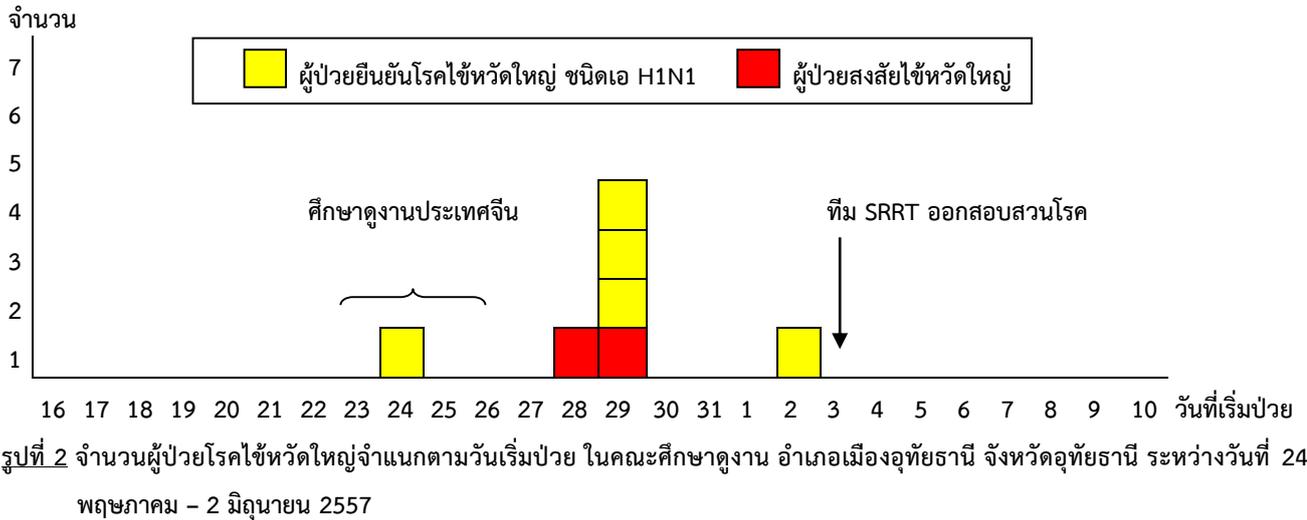
ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 3 มิถุนายน 2557 ในพื้นที่อำเภอเมืองอุทัยธานี พบผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยโรคไข้หวัดใหญ่ 15 ราย เป็นผู้ป่วยคณะศึกษาดูงานและได้รับการวินิจฉัยโรคไข้หวัดใหญ่ A (H1N1) 2009 และมีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยัน 2 ราย (ร้อยละ 13.33)

การดำเนินการออกสอบสวนโรคของทีม SRRT ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ในคณะศึกษาดูงานประเทศจีน ผู้สัมผัสร่วมบ้านและเพื่อนร่วมงานของผู้ป่วย ระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม - 5 มิถุนายน 2557 พบผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้ตามนิยามโรคไข้หวัดใหญ่ที่กำหนดไว้ จำนวน 5 ราย ประวัติการได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ ปี 2557 ของคณะศึกษาดูงานประเทศจีนทั้งหมด 46 ราย พบว่า มีผู้ได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ 4 ราย (ร้อยละ 8.69) ซึ่งผู้ที่ได้รับวัคซีนทั้ง 4 ราย ไม่มีอาการป่วย ส่วนผู้ป่วยยืนยันและสงสัยทั้งหมด 7 ราย ไม่ได้รับวัคซีน

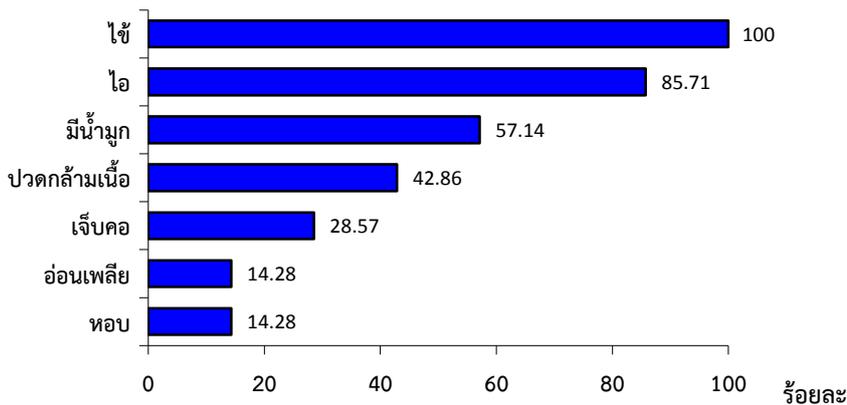
ลักษณะการเกิดโรคจากข้อมูล พบว่า ผู้ที่มีอาการป่วยรายแรก เริ่มป่วยวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 เข้ารับการรักษาในที่คลินิกเอกชน และหายป่วยในวันที่ 27 พฤษภาคม 2557 จากนั้นพบผู้ป่วยรายต่อมาในวันที่ 28 พฤษภาคม 2557 พบผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีก 4 ราย ในวันที่ 29 พฤษภาคม 2557 และ 1 ราย ในวันที่ 2 มิถุนายน 2557

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2557 (เดือนมกราคม - มิถุนายน) เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปี (ปี 2552 - 2556) เขตอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่จำแนกตามวันเริ่มป่วย ในคณะศึกษาดูงาน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2557

รูปที่ 3 อาการแสดงทางคลินิกของผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2557

ผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ที่ได้รับการยืนยันการวินิจฉัยและผู้ที่มีอาการเข้าได้กับนิยามที่กำหนดมีทั้งหมด 7 ราย จากคณะศึกษาดูงานทั้งหมด 46 ราย (ร้อยละ 15.21) เพศชาย 4 ราย (ร้อยละ 57.14) เพศหญิง 3 ราย (ร้อยละ 42.86) พบผู้ป่วยมากในกลุ่มอายุ 55 - 59 ปี จำนวน 4 ราย รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม 60 - 64 ปี, 25 - 29 ปี และ 50 - 54 ปี จำนวนกลุ่มละ 1 ราย อาการและอาการแสดงที่พบมีดังนี้ มีไข้ 7 ราย (ร้อยละ 100) มีอาการไอ 6 ราย (ร้อยละ 85.71) มีน้ำมูก 4 ราย (ร้อยละ 57.14) ปวดกล้ามเนื้อ 3 ราย (ร้อยละ 42.86) เจ็บคอ 2 ราย (ร้อยละ 28.57) อ่อนเพลีย 1 ราย (ร้อยละ 14.28) และหอบเหนื่อย 1 ราย (ร้อยละ 14.28)

2. ผลการศึกษาทางด้านห้องปฏิบัติการ

จากการเก็บตัวอย่างสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วย 2 ราย (รายที่ 2 และ 3) ด้วยวิธี Throat swab ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2557 และวันที่ 2 มิถุนายน 2557 ส่งตรวจวิเคราะห์หาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ โดยวิธี RT-PCR ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009

3. ผลการศึกษาประวัติการเดินทางและสภาพแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยยืนยันทั้ง 2 ราย และผู้ป่วยสงสัยทั้ง 5 ราย พบว่าการศึกษาดูงานที่มณฑลหูหนาน ประเทศจีน ของคณะศึกษาดูงาน มีกำหนดเวลา 4 วัน 3 คืน วันที่ 23 พฤษภาคม 2557 ออกเดินทางโดยเครื่องบินจากสนามบินดอนเมือง ถึงสนามบินเมืองฉางซา มณฑลหูหนาน ประเทศจีน การเดินทางไปท่องเที่ยวในแต่ละที่จะใช้รถบัสปรับอากาศ 50 ที่นั่ง ในการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยวที่ไปแต่ละที่จะมีนักท่องเที่ยวมาก สภาพอากาศที่ประเทศจีนช่วงที่เดินทางไปมีอากาศเย็น และมีฝนตกปรอยๆ ทุกวัน มณฑลหูหนานอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน ซึ่งข้อมูลเฝ้าระวังอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (ILI national sentinel hospital) ที่ตอนใต้ของประเทศจีน พบว่า สัปดาห์ที่ 22 ระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม - 1 มิถุนายน 2557 พบผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ร้อยละ 3.60 เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ 21 ร้อยละ 3.20 และมากกว่าสัปดาห์เดียวกันของปี 2556 ร้อยละ 6.00 ของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ตรวจพบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ โดยที่ร้อยละ 71.20 เป็นไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ H3N2 ร้อยละ 5.17 เป็นไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ H1N1 (2009) ร้อยละ 22.99 เป็นไวรัสไข้หวัดใหญ่

ชนิดปี⁴ และจากศูนย์ข่าวกรองสำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งว่า พบผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ (H7N9) และเริ่มมีรายงานตั้งแต่เดือนมีนาคม 2556 จนถึงวันที่ 27 มิถุนายน 2557 จากเว็บไซต์องค์การอนามัยโลก พบจำนวน 452 ราย เสียชีวิต 70 ราย โดยเมืองที่มีการระบาดของไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ในประเทศจีน ได้แก่ เทศบาลนครปักกิ่ง และเซี่ยงไฮ้ มณฑลอันฮุย เหอหนาน หูนาน เจอเจียง เจียงซู ซานตง เจียงซี ฝูเจี้ยน และเหอเป่ย์⁽⁵⁾ ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุข จึงได้ออกมาตรการเฝ้าระวังผู้เดินทางไปยังต่างประเทศ ในพื้นที่ที่มีการระบาด

มาตรการควบคุมและป้องกันโรค

1. ตรวจสอบคัดกรองผู้ที่ไปศึกษาต่างประเทศจีน ในวันที่ 3 - 4 มิถุนายน 2557 สำหรับผู้ที่ยังมีอาการป่วย ใต้ให้คำแนะนำให้ไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลอุทัยธานีหรือโรงพยาบาลใกล้บ้าน ส่วนรายอื่นๆ ที่ไม่มีอาการป่วย ให้คำแนะนำ และเฝ้าระวังป้องกันตนเองที่บ้าน เป็นเวลา 7 วันจนถึงวันที่ 9 มิถุนายน 2557 นับจากวันเริ่มป่วยของผู้ป่วยรายสุดท้าย หากมีอาการป่วยให้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลใกล้บ้าน

2. ประสานงานผู้รับผิดชอบชุมชนเครือข่าย CUP เมืองอุทัยธานี เฝ้าระวังผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยเป็นเวลา 7 วัน และออกติดตามดำเนินการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคในชุมชน และสถานที่ทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีส่วนร่วมกระจายข่าว และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อชุมชน

3. ให้นำหน่วยงานที่ผู้ป่วยทำงานมีการเฝ้าระวังและคัดกรองพนักงานที่มีอาการป่วยหรือผิดปกติทุกวัน เพื่อเฝ้าระวังการระบาดของโรคที่อาจเกิดระลอกใหม่

4. ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์และข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อลดความตระหนกแก่ประชาชน หน่วยงานในพื้นที่ว่า มีการระบาดของโรค ให้เฝ้าระวังกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ถ้ามีอาการให้ใส่หน้ากากอนามัย เน้นเรื่องการล้างมือ พักผ่อน ลดกิจกรรมการรวมกลุ่ม ถ้าอาการไม่ดีขึ้นให้พบแพทย์

5. การเสริมสร้างพฤติกรรมอนามัยที่ถูกต้อง รวมทั้งปฏิบัติตนในการเฝ้าระวังป้องกันโรค ผ่านทางวิทยุชุมชน

6. แนะนำให้หน่วยงานที่ผู้ป่วยทำงาน ให้มีการล้างมือด้วยสารฆ่าเชื้อโรค โดยจัดให้มี Alcohol Gel ในบริเวณที่มีการใช้อุปกรณ์ร่วมกัน เช่น โทรศัพท์ เครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ และมีการทำความสะอาดอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ⁽⁶⁾

ผลการติดตามและการเฝ้าระวัง

การเฝ้าระวังและค้นหาผู้ป่วย ระหว่างวันที่ 3 - 9 มิถุนายน 2557 พบว่า ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มเติมในคณะศึกษาดูงาน

การเฝ้าระวังและค้นหาผู้ป่วยรายอื่นในผู้สัมผัสร่วมบ้านของผู้ป่วยรวมทั้งสิ้น 12 คน ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติมในผู้สัมผัสโรคร่วมบ้าน

การเฝ้าระวังและค้นหาผู้ป่วยรายอื่นในผู้สัมผัสร่วมแผนกหรือหน่วยงานที่ทำงานของผู้ป่วย จำนวน 4 หน่วยงาน ไม่พบผู้ป่วยมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่

วิจารณ์ผล

ไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ (H1N1/2009) เป็นโรคที่แพร่ติดต่อระหว่างคนสู่คน เกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009 เชื้อไวรัสจะอยู่ในเสมหะ น้ำมูก น้ำลายของผู้ป่วย และแพร่ติดต่อไปยังคนอื่น ๆ โดยการไอ จามรดกันโดยตรง หรือหายใจเอาฝอยละอองเข้าไป บางรายได้รับเชื้อทางอ้อมผ่านทางมือ หรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ปนเปื้อนเชื้อ เช่น แก้วน้ำ ลูกบิดประตู โทรศัพท์ ผ้าเช็ดมือ เป็นต้น เชื้อจะเข้าสู่ร่างกายทางจมูก ตา ปาก ผู้ป่วยอาจเริ่มแพร่เชื้อได้ตั้งแต่ 1 วันก่อนป่วย ช่วง 3 วันแรกจะแพร่เชื้อได้มากที่สุด และระยะแพร่เชื้อมักไม่เกิน 7 วัน ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะเริ่มมีอาการหลังจากได้รับเชื้อไวรัส 1 - 3 วัน น้อยรายที่นานถึง 7 วัน อาการป่วยใกล้เคียงกันกับโรคไข้หวัดใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วไป เช่น มีไข้ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย ไอ เจ็บคอ อาจมีอาการเบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน หรือท้องเสียด้วย ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง หายป่วยได้โดยไม่ต้องนอนรักษาตัวในโรงพยาบาล อาการจะทุเลาและหายป่วยภายใน 5 - 7 วัน แต่บางรายที่มีอาการปอดอักเสบ รุนแรง จะพบอาการหายใจเร็ว เหนื่อย หอบ หายใจลำบาก ซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตได้⁷

จากการศึกษาการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ (H1N1/2009) ในคณะศึกษาดูงานที่กลับจากประเทศจีน นั้น พบผู้ป่วยยืนยัน 2 ราย เข้าได้กับนิยามโรคที่กำหนดไว้ คือมีอาการไข้ มีน้ำมูก ไอ และการ Throat swab ส่งตรวจวิเคราะห์หาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ โดยวิธี RT-PCR ผลการตรวจยืนยันพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ (H1N1) จึงเป็นการยืนยันการวินิจฉัย และจากข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รง.506) ของเขตอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ระหว่างเดือนมกราคม - มิถุนายน พบว่า ในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายนนั้น มีจำนวนผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปี (ปี 2552 - 2556) และพบผู้ป่วยสงสัยและยืนยันไข้หวัดใหญ่

ชนิดเอ H1N1 เป็นกลุ่มก้อนของคณะศึกษาดูงาน เป็นการแสดงว่าเกิดการระบาดของโรคในครั้งนี้อย่างชัดเจน ภายหลังจากเฝ้าระวังการระบาดของโรคของโรคไข้หวัดใหญ่ครั้งนี้นับจากวันเริ่มป่วยของผู้ป่วยคนสุดท้ายวันที่ 2 มิถุนายน 2557 เป็นระยะเวลา 7 วัน จนถึงวันที่ 9 มิถุนายน 2557 ไม่พบผู้ป่วยที่เข้าข่ายเฝ้าระวังหรือผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ (H1N1) เนื่องจากผู้ป่วย ผู้สัมผัสร่วมบ้าน และเพื่อนร่วมงานของผู้ป่วย ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการป้องกันและควบคุมโรค โดยเฉพาะเรื่องการล้างมือ ใช้หน้ากากอนามัยเมื่อมีอาการป่วย และหยุดงานพักรักษาตัวจนอาการดีขึ้น และหายเป็นปกติ

ผู้ป่วยรายแรกของคณะศึกษาดูงานในครั้งนี้อย่างดีเริ่มป่วยวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ซึ่งผู้ป่วยเดินทางไปประเทศจีนในวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 ระยะพักตัวประมาณ 1-3 วัน ดังนั้นผู้ป่วยรายแรกนี้อาจติดเชื้อตั้งแต่อยู่ที่ประเทศไทย หรือติดเชื้อจากประเทศจีนหรือระหว่างการเดินทางก็ได้ ผู้ป่วยรายที่ 2-5 มีวันเริ่มป่วยวันที่ 28 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2557 ซึ่งอาจได้รับเชื้อขณะอยู่ในประเทศจีน มณฑลหูหนาน โดยอาจได้รับเชื้อมาจากผู้ป่วยรายแรกซึ่งเริ่มป่วยวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 เพราะผู้ป่วยสงสัยรายที่ 2 พักอยู่ห้องเดียวกันกับผู้สงสัยรายที่ 1 และผู้ป่วยสงสัยรายที่ 4 พักอยู่ห้องเดียวกับผู้ป่วยยืนยันรายที่ 2 ประกอบกับข้อมูลการเฝ้าระวังกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (ILI) ในประเทศจีนตอนใต้พบว่าสัดส่วนของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในผู้ป่วยกลุ่มผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ส่วนใหญ่เป็นเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ (H3N2) ร้อยละ 71.20 เป็นเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ (H1N1) เพียงร้อยละ 5.17 จึงคาดว่าผู้ป่วยอาจได้รับเชื้อมาจากผู้ป่วยสงสัยรายที่ 1 อีกด้านหนึ่งผู้ป่วยอาจติดเชื้อมาจากในประเทศจีน เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปแต่ละที่จะมีนักท่องเที่ยวแออัด และสภาพอากาศในประเทศจีนมีอากาศเย็น มีฝนตกปรอยๆ ทุกวัน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการติดเชื้อและเกิดโรค ประกอบกับขณะเดินทางนั่งรถบัสโดยสารซึ่งมีการถ่ายเทอากาศไม่ดีและนั่งชิดกับผู้อื่น และไม่มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันเช่น หน้ากากอนามัย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยเสี่ยงในการติดต่อ แพร่กระจายโรคได้

สรุปผลการสอบสวนโรค

การระบาดในครั้งนี้เป็นารระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ (H1N1) โดยพบผู้ป่วยในคณะศึกษาดูงาน ที่กลับจากมณฑลหูหนาน ประเทศจีน โดยพบผู้ป่วยที่ยืนยันจำนวน 2 ราย ผู้ป่วยสงสัยจำนวน 5 ราย และผลการสอบสวนโรคคณะศึกษาดูงาน จำนวน 46 ราย พบผู้ที่มีอาการไข้หวัดใหญ่ ระหว่างวันที่ 24

พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2557 จำนวน 7 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 15.21 ผู้ป่วยเป็นเพศชาย 4 ราย เพศหญิง 3 ราย มีอายุระหว่าง 29 - 62 ปี ค่ามัธยฐานเท่ากับ 56 ปี อาการและอาการแสดงที่พบ มีไข้ร้อยละ 100 ไอร้อยละ 85.71 มีน้ำมูกร้อยละ 57.14 ปวดกล้ามเนื้อร้อยละ 42.86 เจ็บคอร้อยละ 28.57 อ่อนเพลียร้อยละ 14.28 และหอบเหนื่อยร้อยละ 14.28 ผู้ป่วยทั้งหมด 7 ราย ไม่ได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่

ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ในคณะศึกษาดูงานนี้ มีโอกาสติดเชื้อมาจากทั้งในประเทศไทยและประเทศจีน เนื่องจากช่วงระยะพักตัวของผู้ป่วยแต่ละรายนั้น ผู้ป่วยพักอาศัยอยู่ทั้งในประเทศไทยและประเทศจีน โดยการระบาดครั้งนี้สามารถควบคุมการแพร่กระจายโรคได้ เนื่องจากได้รับความร่วมมือในการควบคุมป้องกันโรคที่ดี

ปัญหาและข้อจำกัดในการสอบสวนโรค

1. ผู้ป่วยรายที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ป่วยยืนยันรายที่ 1 ไปรักษาที่คลินิกเอกชนก่อนมารักษาที่โรงพยาบาลอุทัยธานี ทำให้การตรวจวินิจฉัยโรคไข้หวัดใหญ่ล่าช้า ประกอบกับผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการต้องใช้เวลาในการตรวจวิเคราะห์

2. การสอบสวนโรคในครั้งนี้นี้กลุ่มเป้าหมายจะเป็นข้าราชการระดับสูงของจังหวัดอุทัยธานี ทำงานต่างหน่วยงาน และต่างสถานที่กัน บางรายอยู่ต่างจังหวัด การสัมภาษณ์จึงต้องใช้ทางโทรศัพท์ ทำให้ไม่สามารถเห็นสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ควรมีมาตรการที่เข้มงวดในการควบคุมดูแล ผู้ที่เดินทางไปต่างประเทศในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดนก ควรจะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ในสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน เพื่อบันทึกประวัติการเดินทาง ได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค และได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ในกลุ่มเสี่ยงก่อนการเดินทาง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี โรงพยาบาลอุทัยธานี ผู้นำชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการสอบสวนโรค ควบคุมและป้องกันโรค และแพทย์หญิงมานิตา พรธรวดี นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลลานสัก ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นที่ยปรึกษาในการรายงานการสอบสวนโรคในครั้งนี้อย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. นิยามโรคติดต่อประเทศไทย 2546. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
2. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 โรคไข้หวัดใหญ่ (1 ม.ค. – 8 มิ.ย. 2557). 2558 [เข้าถึงวันที่ 20 มกราคม 2558]. เข้าถึงได้จาก: http://beid.ddc.moph.go.th/th_2011/news.php?g=1&items=1427
3. งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี. ข้อมูลโรคไข้หวัดใหญ่จากระบบรายงาน 506 จังหวัดอุทัยธานี. เข้าถึงได้จาก: <http://www.epiduthai.com/>
4. World Health Organization. Influenza Situation Updates (10 June 2014). [cited 2015 January 20] Available from: http://www.wpro.who.int/emerging_diseases/Influenza.Biweekly.10Jun2014.pdfM?ua
5. สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่. สถานการณ์ไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ในประเทศจีน. [เข้าถึงวันที่ 20 มกราคม 2558]. เข้าถึงได้จาก: http://beid.ddc.moph.go.th/th_2011/news.php?g=1&items=1050
6. สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่สำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข, โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2554.

7. ความรู้เรื่องโรคติดต่ออุบัติใหม่. ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด เอ เอช1 เอ็น1. [เข้าถึงวันที่ 20 มกราคม 2558]. เข้าถึงได้จาก : http://beid.ddc.moph.go.th/th_2011/content.php?items=20

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

ปรารภณา ประสงค์ดี, พัฒนศักดิ์ ฤทธิสุข, ศราวดี มากมี, ธนาภรณ์ จันทร์อินทร์, ทิพวรรณ อาสุระ, พัทยา เหมะ. การสอบสวนการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ชนิด A (H1N1) 2009 ในคณะข้าราชการระดับสูงของจังหวัดอุทัยธานี ที่กลับจากการศึกษาดูงานประเทศจีน วันที่ 3 – 9 มิถุนายน 2557. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2558; 46: 465 - 72.

Suggested Citation for this Article

Prasongdee P, Ridsuk P, Makmee S, Junin T, Asura T, Hama P. An Investigation of Influenza A (H1N1) 2009 Outbreaks among Executive Officials of the Uthaitхани Province, Returned from a Studying Visit from China, 3 – 9 June 2014. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2015; 46: 465 - 72.

An Investigation of Influenza A (H1N1) 2009 Outbreaks among Executive Officials of the Uthaithani Province, Returned from a Studying Visit from China, 3 – 9 June 2014

Authors: Prathana Prasongdee¹, Phattanasak Ridsuk², Sarawadee Makmee¹, Thanaporn Junin¹,

Tippawan Asura¹, Phattaya Hama³

¹*Uthai Thani Provincial Health Office*

²*Thapthan Hospital*

³*Uthai Thani Hospital*

Abstract

Background: On June 3, 2014 The Surveillance of Rapid Response Teams of Uthaithani conducted an investigation of influenza A (H1N1 2009) in the Uthaithani executive officials and accompanies who returned from a study visit from Hunan, China during May 21 to June 5, 2014. The objectives were to confirm the diagnosis and outbreak, to describe the epidemiological characteristic, to identify the source of outbreak and to control and prevent the outbreak.

Methods: Descriptive epidemiological study was done by obtaining information from medical records and patient interview. We collected throat swab and send to test RT-PCR for influenza.

Results: Totally 46 people were studying visit from China during May 23 – 26, 2014. There were 7 cases met criteria and 2 confirmed and 5 suspected. The first case's onset was on May 24, 2014 and last case's onset was on June 2, 2014. The attack rate was 15.2%. There were 4 male and 3 female. The median age was 56 years (range 29-62 years). The clinical presentations were fever 100% following by cough 85.71%, runny nose 57.14%, muscle pain 42.86%, sore throat 28.57%, fatigue 14.28% and dyspnea 14.28%. Two cases were positive for Influenza A (H1N1) 2009.

Discussions and Conclusions: The source of outbreak was from either Thailand or China due to the incubation period. The first case might be infected from Thailand but it lacked of laboratory confirmation. The serological testing such as Influenza A IgM must be applied for confirmed diagnosis particular the first case who recovered. The outbreak was mostly occurring in Thailand after returning from China. There was no additional case after implement the control.

Keywords: influenza A, (H1N1) 2009, outbreak, study visit, China, Thailand